

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ VIỆT HÀ

HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ TÀI CHÍNH
ĐỐI VỚI GIÁO DỤC PHỔ THÔNG TẠI TỈNH PHÚ THỌ

Chuyên ngành: Quản lý Kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUAN VAN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS TRẦN VĂN DUNG

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn này là công trình nghiên cứu của bản thân mình được thực hiện dựa trên cơ sở lý thuyết kết hợp với thực tiễn thông qua quá trình nghiên cứu khảo sát dưới sự dẫn dắt khoa học của TS. Trần Văn Dung.

Các số liệu và kết quả sử dụng trong luận văn này là trung thực được trích dẫn nguồn gốc rõ ràng, các giải pháp đưa ra xuất phát từ thực tế và kinh nghiệm công tác của bản thân. Các kết quả nghiên cứu trong luận văn chưa từng được tác giả công bố dưới bất kỳ hình thức nào.

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Việt Hà

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: “*Hoàn thiện công tác quản lý tài chính đối giáo dục phổ thông tại tỉnh Phú Thọ*”, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu Nhà trường, Phòng Quản lý Đào tạo Sau Đại học, các khoa, phòng của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giáo viên hướng dẫn TS. Trần Văn Dung.

Tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ, đóng góp nhiều ý kiến quý báu của các nhà khoa học, các thầy, cô giáo trong Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của các đồng chí tại địa điểm nghiên cứu, tôi xin chân thành cảm ơn UBND tỉnh Phú Thọ; Sở Tài chính Phú Thọ; cán bộ phòng Tài chính - Kế hoạch Sở Giáo dục và Đào tạo Phú Thọ ...

Tôi xin cảm ơn sự động viên, giúp đỡ của bạn bè và gia đình đã giúp tôi thực hiện luận văn này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Việt Trì, ngày tháng năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Việt Hà

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC BẢNG, BIỂU	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
5. Bố cục của đề tài	3
Chương 1: GIÁO DỤC PHỔ THÔNG VÀ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI GIÁO DỤC PHỔ THÔNG TẠI TỈNH PHÚ THỌ	5
1.1. Một số vấn đề lý luận cơ bản về giáo dục phổ thông	5
1.1.1. Khái niệm về giáo dục phổ thông	5
1.1.2. Hệ thống tổ chức giáo dục phổ thông	6
1.1.3. Vai trò của giáo dục và đào tạo đối với sự phát triển kinh tế - xã hội ...	8
1.2. Nguồn tài chính đầu tư cho giáo dục phổ thông	11
1.2.1. Nguồn Ngân sách nhà nước	12
1.2.2. Nguồn ngoài ngân sách nhà nước	13
1.3. Quản lý tài chính nhà nước đối với giáo dục phổ thông.....	14
1.3.1. Khái niệm quản lý tài chính	14
1.3.2. Nguyên tắc quản lý tài chính đối với giáo dục phổ thông	16
1.3.3. Về chủ thể quản lý, đối tượng và phương pháp trong quản lý tài chính giáo dục phổ thông.....	17
1.3.4. Nội dung công tác quản lý tài chính đối với giáo dục phổ thông công lập.	18
1.3.5. Nội dung công tác quản lý tài chính đối với giáo dục phổ thông ngoài công lập.....	30

1.3.6. Nhân tố ảnh hưởng tới công tác quản lý tài chính giáo dục phổ thông	35
1.4. Kinh nghiệm thế giới quản lý tài chính giáo dục phổ thông.....	38
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	41
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	41
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	41
2.2.1. Chọn điểm nghiên cứu	41
2.2.2. Thu thập tài liệu	41
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	43
Chương 3: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI GIÁO DỤC PHỔ THÔNG TẠI TỈNH PHÚ THỌ	44
3.1. Giới thiệu chung về tỉnh Phú Thọ và khái quát giáo dục phổ thông tại tỉnh Phú Thọ	44
3.1.1. Giới thiệu chung về tỉnh Phú Thọ	44
3.1.2. Khái quát về giáo dục phổ thông trên địa bàn tỉnh Phú Thọ	47
3.2. Thực trạng công tác quản lý tài chính đối với hoạt động giáo dục phổ thông trên địa bàn tỉnh Phú Thọ	53
3.2.1. Bộ máy quản lý tài chính và phân cấp quản lý tài chính	53
3.2.2. Lập dự toán và phân bổ ngân sách cho giáo dục phổ thông	56
3.2.3. Thực trạng cấp phát, thanh toán kinh phí NSNN cho giáo dục phổ thông công lập.....	59
3.2.4. Thực trạng quản lý nguồn thu và sử dụng nguồn thu cho giáo dục phổ thông.....	60
3.2.5. Quy trình quyết toán, kiểm tra công tác thu, chi.....	67
3.3. Đánh giá thực trạng công tác quản lý tài chính đối với hoạt động giáo dục phổ thông trên địa bàn tỉnh Phú Thọ	68
3.3.1. Thành tựu	68
3.3.2. Hạn chế.....	69
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3	71

Chương 4: ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI GIÁO DỤC PHỔ THÔNG TẠI TỈNH PHÚ THỌ.....	72
4.1. Định hướng công tác quản lý tài chính đối với giáo dục phổ thông trong thời gian tới.....	72
4.2.1. Định hướng hoạt động giáo dục phổ thông ở nước ta trong thời gian tới...	72
4.2.2. Định hướng hoạt động giáo dục phổ thông tại tỉnh Phú Thọ thời gian tới..	76
4.2.3. Định hướng công tác quản lý tài chính đối với giáo dục phổ thông.....	77
4.2. Giải pháp hoàn thiện công tác quản lý tài chính đối với hoạt động giáo dục phổ thông tại tỉnh Phú Thọ	78
4.2.1. Hoàn thiện phân cấp quản lý tài chính đối với hoạt động giáo dục phổ thông của Sở Tài chính	78
4.2.2. Giải pháp về phân bổ ngân sách cho giáo dục phổ thông.....	79
4.2.3. Giải pháp quản lý nguồn thu cho hoạt động giáo dục phổ thông	84
4.2.4. Hoàn thiện cơ chế kiểm tra và quyết toán.....	87
4.2.5. Củng cố, nâng cao chất lượng công tác quản lý tài chính cho các trường phổ thông.....	90
KẾT LUẬN CHƯƠNG 4.....	91
KẾT LUẬN.....	93
TÀI LIỆU THAM KHẢO	91

DANH MỤC VIẾT TẮT

GD	: Giáo dục
HĐND	: Hội đồng nhân dân
KTXH	: Kinh tế xã hội
NSNN	: Ngân sách nhà nước
PTCS	: Phổ thông cơ sở
THPT	: Trung học phổ thông
UBND	: Ủy ban nhân dân
UNDP	: Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc
XDCB	: Xây dựng cơ bản

DANH MỤC BẢNG, BIỂU

Bảng 1.1. Cấu trúc của hệ thống giáo dục quốc dân.....	7
Bảng 3.1: Số trường học, lớp học, học sinh PTTH hệ công lập trên địa bàn tỉnh Phú Thọ các năm qua.....	47
Bảng 3.2: Số trường học, lớp học, học sinh PTTH hệ ngoài công lập trên địa bàn tỉnh Phú Thọ các năm qua.....	48
Bảng 3.3: Chất lượng giáo dục PTTH của tỉnh Phú Thọ qua các năm.....	49
Bảng 3.4: Cơ cấu giáo viên theo cấp học.....	50
Bảng 3.5: Chất lượng giáo dục PTTH của tỉnh Phú Thọ qua các năm.....	52
Bảng 3.6: Nguồn tài chính của các trường PTTH công lập Phú Thọ qua các năm	61
Bảng 3.7: Thực trạng chi từ nguồn NSNN cấp cho giáo dục PTTH trên địa bàn.....	63

DANH MỤC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ

Biểu đồ 3.1: Tình hình đội ngũ giáo viên của khối PTTH trên địa bàn tỉnh Phú Thọ qua các năm	50
Biểu đồ 3.2: Số lượng cán bộ quản lý trong khối các trường PTTH trên địa bàn tỉnh Phú Thọ	52
Sơ đồ 3.3: Mô hình cấp phát ngân sách giáo dục PTTH	59
Biểu đồ 3.4: Nguồn thu từ học phí trên địa bàn tỉnh Phú Thọ qua các năm khối PTTH	62
Biểu đồ 3.5: Chi thực hiện cải cách tiền lương từ nguồn thu học phí trên địa bàn tỉnh Phú Thọ qua các năm khối PTTH	66

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Đảng và Nhà nước ta luôn quan tâm và coi trọng công tác giáo dục và đào tạo. Ngay từ Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VIII, phát triển giáo dục và đào tạo cùng với khoa học công nghệ được xác định là quốc sách hàng đầu, đầu tư cho giáo dục là đầu tư cho phát triển. Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ X tiếp tục khẳng định phát triển giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu, phát triển giáo dục và đào tạo là một động lực quan trọng thúc đẩy sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá, là điều kiện để phát huy nguồn lực con người - yếu tố cơ bản để phát triển xã hội, tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững. Trong những năm qua, mặc dù điều kiện đất nước và ngân sách nhà nước còn nhiều khó khăn, Nhà nước vẫn quan tâm dành một tỷ lệ ngân sách đáng kể để đầu tư cho giáo dục và đào tạo, trong đó có giáo dục phổ thông.

Nhận thức được vai trò và tầm quan trọng của giáo dục phổ thông trong sự nghiệp phát triển kinh tế- xã hội trong thời kỳ CNH, HĐH, được sự quan tâm của các cấp, các ngành trong những năm qua chi NSNN cho hoạt động giáo dục phổ thông ở Phú Thọ đã không ngừng phát triển. Trong những năm qua, giáo dục phổ thông trên địa bàn tỉnh Phú Thọ đã có những bước phát triển mạnh mẽ cả về quy mô, nội dung, hình thức và góp phần quan trọng vào quá trình phát triển nguồn nhân lực, phát triển kinh tế xã hội của tỉnh nhà. Tuy nhiên, giáo dục phổ thông của Tỉnh Phú Thọ cũng vẫn tồn tại không ít điểm hạn chế. Đặc biệt, trong giai đoạn vừa qua, xu hướng thương mại hóa giáo dục đang ngày càng lan rộng đã khiến cho mất công bằng trong hưởng các thành quả giáo dục, nhiều trường thu sai chế độ, cơ sở vật chất, chất lượng giảng dạy không đảm bảo. Ngân sách nhà nước đã có sự điều chỉnh cho giáo dục mỗi năm một cao song hiệu quả đem lại cho giáo dục chưa thật tương xứng. Điều này làm giảm hiệu quả của giáo dục phổ thông trên địa bàn mà